

A photograph of a man with a grey beard and hair, wearing a light-colored, button-down jacket over a striped shirt and dark trousers. He is standing in front of a large, ornate stone fountain with multiple tiers and basins. The fountain is made of reddish-brown stone and has a complex, carved design. The man is looking towards the camera with a slight smile. The background is filled with the intricate details of the fountain's architecture.

"L'electorat exigeix un canvi de pell"

Què és el PSPV avui?

—És un partit que pateix una transformació poc avaluable encara, però de la qual ja es poden definir algunes característiques. El PSPV bàsicament s'ha articulad i ha crescut des dels seus triomfs electorals i des de la seua presència en les institucions. Per tant és un partit que té en el seu actiu la transformació, l'avanç de l'estructura econòmica, industrial, de serveis, etc., del País Valencià. També té en el seu actiu haver construït les institucions autonòmiques i haver desenvolupat l'Estatut d'Autonomia. Però alhora tot aquest procés s'ha fet a l'interior de molts altres problemes: la desideologització; la dependència de les institucions; la pèrdua dels referents socials; les tensions amb els sindicats; la dificultat per a connectar amb la joventut; l'allunyament dels sectors més dinàmics de la societat, com per exemple, la universitat, el món de la cultura i els intel·lectuals; l'allunyament dels treballadors més organitzats, amb més consciència. Per tant, resumiria dient que el PSPV en aquests moments inicia una nova etapa en què és un partit d'oposició en el País Valencià que ha perdut la seua hegemonia electoral i social; ha fet coses importants en la vida del país que marcaran el seu futur, però arrossega uns dèficits molt grans en aquests moments, quant a la credibilitat social, quant als mecanismes de democràcia interna i, per tant, quant a la fortalesa interior.

—Com es redescobreixen les grans ciutats, en general, i València, en particular?

—La conferència ha estat circumscrita a la ciutat de València, però és un bon exemple dels problemes per què travessa el partit socialista en totes les grans ciutats del País Valencià i d'arreu de l'estat. Les grans ciutats no es caracteritzen només per una gran densitat demogràfica, sinó que són els llocs on la informació circula amb major influència, on hi ha focus molt importants, com per exemple, els universitaris; on hi ha una determinada cultura urbana, que d'alguna manera desvincula un poc les persones concretes de la seua pràctica política. Per tant, és en una ciutat gran com València on els errors tenen un cost electoral més gran. De fet, el PSPV hi va traure un 24% dels vots, quan la mitjana del País Valencià passa del 30%. Aleshores, la conferència ha analitzat aquesta situació i ha tractat de donar respostes als problemes del partit en una gran ciutat com aquesta; però d'alguna manera, aquests problemes no es poden destriar de la problemàtica general abans esmentada.

—Quina lliçó han tret de la victòria electoral de l'alcalde de Barcelona, Pasqual Maragall?

—Crec que és un bon exemple de com des d'una gran ciutat es podia afrontar de millor manera les dificultats que travessava el partit socialista. Maragall ha sabut aglutinar les for-

**Vicent Garcés
(Llíria, 1946),
diputat del
PSPV-PSOE a les
Corts Valencianes
i portaveu del
corrent Esquerra
Socialista, ha
estat un dels
protagonistes de
la Conferència
Política de
l'agrupació
comarcal de la
ciutat de
València tinguda
el passat 30 de
setembre. Les
hemeroteques
i l'afecció
manifesta a
l'anàlisi política
l'acrediten com
un bon endeví de
l'esdevenidor
dels socialistes
valencians: "Les
eleccions del 96
serenaran el
mapa polític
i entrarem en un
procés
irreversible de
transformació".**

ces de progrés i d'esquerra de la ciutat, en els moments electoral, pre-electoral i postelectoral i aquesta és una realitat que a València no es practica des de l'any 83. Des d'aquest punt de vista hi havia una dificultat superior per aglutinar aquestes forces.

—Aureli Martínez, ex-conseller d'Economia i Hisenda, és el cap de l'oposició socialista a l'Ajuntament de València; Martí Sevilla, ex-conseller d'Indústria, fa de cap de l'oposició socialista a les Corts Valencianes... Es troben en el dur moment dels líders de transició?

—Bé, Lerma, que era el número u de la llista autonòmica i secretari general del partit, va acceptar el ministeri [d'Administracions Públiques] en el govern de Madrid; el vice-secretari general i ex-conseller d'Educació, Joan Romero, tampoc no forma part de les Corts Valencianes; per tant, no té ni la legitimitat electoral que dóna ser diputat ni la representació institucional que això significa. Estem, doncs, en un moment d'una certa dificultat d'identificació del lideratge de l'oposició socialista al Parlament valencià. Però més enllà d'aquesta qüestió, el PSPV es troba en un procés irreversible de transformació. La ciutat de València és possiblement un símbol per a tot el País Valencià pel fet que el proper dia 4 de novembre el PSPV canviarà tota la seua direcció política, un sentiment estès en franges molt grans de l'electorat, que exigeix en aquests moments que el PSPV i el PSOE, en general— canvie de pell, recupere la credibilitat perduda, done novament confiança, siga capaç d'il·lusionar i d'enllaçar amb els sectors més dinàmics de la societat. Això és el que s'expressa en aquests moments en la ciutat de València dins del PSPV i se superposa a qüestions puntuals com les de Lerma o Aureli Martínez.

—La substitució de Joan Lerma és encara un tema tabú?

—Sí. Lerma és secretari general del PSPV des de l'any 79, cinc anys menys que Felipe González al capdavant del PSOE, i així com sí que es parla de la substitució d'aquest en la candidatura a les eleccions legislatives i també en la secretaria general, la substitució de Joan Lerma és un tema del qual no se'n parla... No és descartable que amb motiu de les dinàmiques posteriors a les eleccions legislatives el partit inicié un procés de reflexió sobre els seus dirigents màxims, i fins i tot el mateix Lerma, en algun moment, haurà de donar pas a aquesta reflexió.

—S'espera que siga el mateix Lerma qui faça el pas o hi ha por de parlar-ne?

—No se'n parla perquè encara no ha arribat el moment de parlar-ne, tot i que cada vegada hi ha més gent partidària d'evitar que els líders passin tans anys en els mateixos llocs.

—Eduard Montesinos ho ha entès així?

—Sí; ell fa deu anys que és secretari general de la ciutat de València i en aquests moments

és el primer que assumeix que s'ha de buscar un substitut.

—*Un repàs a l'hemeroteca dels últims sis o set anys l'acrediten com un bon endeví. Què li passarà al PSPV en els propers quatre anys?*

—Jo, d'endeví no en tinc molt, el que passa és que tinc una certa afecció a l'anàlisi i tracte de fer confluïr els factors que incideixen sobre la realitat. I la meua anàlisi actual és que el PSPV passarà —ara hi passa ja— per una crisi que es manifestarà de moltes maneres: en la dificultat d'entendre el seu paper d'oposició, en un cert desconcert de la militància, fins i tot, en la desafecció d'algunes capes de militants, sobretot, d'aquelles que estaven més en el PSPV per raons clientelars que ideològiques. Però crec que hi ha capacitat suficient, entre els quadres dirigents, la militància i sobretot els sectors socials de suport que no han desaparegut, perquè l'organització es refaça d'aquesta situació de crisi. L'any 96, després de les eleccions generals, quan tot el mapa polític s'haja asserenat, s'entrarà en una etapa de congressos —federal, de País Valencià...—, on cristal·litzaran les noves idees, les noves polítiques i els nous dirigents per a aquesta nova etapa que hem iniciat de partit en l'oposició.

—*Veu possible recuperar la Generalitat en quatre anys?*

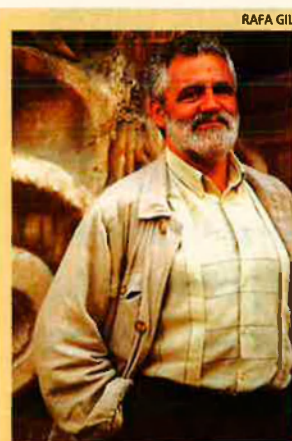
—Estic convençut que l'any 99 les forces d'esquerra estaran en condicions de recuperar el govern de la Generalitat; això no vol dir que el PSPV haja de ser el partit amb majoria absoluta, que és més difícil perquè un procés d'aquesta envergadura costarà molt de temps. Sempre que el PSPV i les altres forces d'esquerra rectifiquen algunes qüestions, i creen àrees de comunicació i diàleg, i es desenvolupen tasques d'entesa amb les forces sindicals i es reconsidera tota la qüestió del desenvolupament autonòmic i dels valors ideològics de l'esquerra, estic convençut que podem plantejar una batalla guanyadora a la dreta d'aquest país.

—*Això passaria per possibles mocions de censura on l'esquerra siga superior al PP?*

—Això va ser impossible el passat 17 de juny per la falta de diàleg i perquè es va imposar el sectarisme entre les respectives organitzacions, però estic segur que el mapa polític que resultarà de les eleccions generals obligarà necessàriament les forces d'esquerra, en aquest procés de canvi interior, a obrir vies de comunicació. I una formulació pràctica d'això podrien ser acords puntuals que permetesquen la majoria electoral sorgida del passat 28-M.

—*Ha arribat el moment per al PSPV d'adoptar una estructura federal com la del PSC?*

—Aquesta és una tensió sempre existent, però difícil d'igualar perquè el PSC ho aconsegueix en el moment de la seua fundació, l'any 77. Ara bé, la tensió federalitzant en el PSOE és creixent. A mesura que s'assenta el mapa de l'estat

“La substitució de Joan Lerma és un tema del qual no es parla... No és descartable que amb motiu de les dinàmiques posteriors a les eleccions legislatives el partit iniciï un procés de reflexió sobre els seus dirigents màxims, i fins i tot el mateix Lerma, en algun moment, haurà de donar pas a aquesta reflexió.”

de les autonomies, a mesura que el PSPV ha d'identificar-se més amb la realitat d'aquest país, la tensió centralització/descentralització, direcció política estatal/direcció política valenciana, gairebé inexistent, anirà millorant la capacitat de decisió del socialisme valencià. Esquerra Socialista (ES) sempre ha postulat que calia una mínima ingerència de la direcció central en les polítiques pròpies del País Valencià.

—*Fa la sensació que el PSPV-PSOE ha acabat bevent d'allò que ES aconsella fa anys, però sense reconèixer-ho, i el Congrés de Xest n'és un bon exemple. Això resulta frustrant?*

—Bé, produeix una certa tristesa. Per exemple, en la passada conferència de València, totes les expressions, anàlisis, demandes, exigències de la immensa majoria de gent que pren la paraula, anaven en la línia que històricament ha defensat ES. Qüestions com un sistema d'incompatibilitats de càrrecs; la no acumulació d'excessiu poder en mans de poques persones; les reivindicacions del vot individual i secret dels militants a l'hora de decidir, de major democràcia interna, de reforçar la lluita pels valors de l'esquerra en la societat, d'obertura als moviments socials, d'obrir vies de diàleg amb els sindicats i les forces progressistes...

—*Avui presentades com a fórmules imprescindibles de renovació.*

—Exacte. Per això ho veig amb tristesa, perquè si algunes d'aquestes coses s'hagueren fet amb anterioritat, possiblement l'actual sentiment de derrota no seria tan gran i moltes coses greus que han passat no haurien passat. Però d'altra banda, ho veig també amb alegria perquè significa que finalment s'obren vies i posicions que han de formar part d'aquest procés de regeneració política del partit i de reconstrucció de la seua organització. En la passada conferència, vaig resumir en tres frases el que ha estat una cultura política dominant en l'interior del PSOE, i vaig dir que eren tres frases que calia desterrar. La primera és: “*Quien se mueve no sale en la foto*”; una frase terrible perquè limita, tutela o elimina la democràcia interna del partit i que imposa un verticalisme, una mena d'*orden y mando*, que elimina la participació; és un concepte d'organització que s'ha d'eliminar definitivament. La segona frase és: “*No importa que el gato sea blanco o negro. Lo importante es que cace ratones*”. Les dic en castellà perquè les han dit i repetit en multitud d'ocasions dirigents estatals del partit. Aquesta segona frase és igual de terrible que la primera perquè significa que en el terreny de les idees, de les conviccions, de la ideologia, dels objectius polítics, s'anul·la tota la memòria històrica del partit socialista, la capacitat d'il·lusionar, per a caure en el pragmatisme més absurd, que dona peu al GAL i a Roldán, i també a la pèrdua total d'un partit d'esquerres. I la tercera frase és: “*A mi izquierda, el abismo*”. Juntament a les altres

dues, tanca allò de més negatiu que ha practicat el nostre partit, que és el dogmatisme teòric, el sectarisme d'una direcció política que ha qualificat d'abisme tot allò que en la història de l'esquerra ha estat la seua pluralitat. Una sentència que ha portat a moments d'incomunicació o de confrontació absoluta amb els sindicats o amb altres organitzacions d'esquerra, quan els temps corren en el sentit contrari.

—Pot avançar les grans línies d'actuació d'ES en el congrés extraordinari de la ciutat de València del proper 4 de novembre?

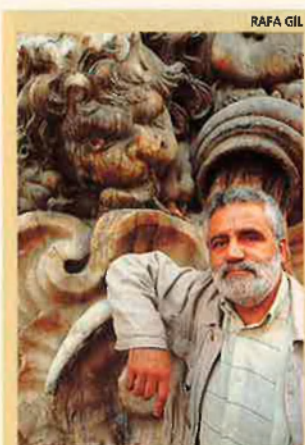
—Plantegem dues coses tenint en compte que és un congrés extraordinari en una conjuntura molt precisa, la del post 28-M. Com a mínim, volem que aquest congrés signifiqui alguna cosa de positiu, que expresse la voluntat de canvi en un doble vessant. D'un costat, intentarem aconseguir unes resolucions que sintetitzen el pensament que en aquest moment tenim. Es tracta de fer una bona declaració política que serveixca al partit en la ciutat de València com a senyera de voluntat de canvi polític i al grup municipal socialista per a orientar la seua tasca. De l'altre costat, que hi haja també un canvi important en la direcció del partit, que canvie la composició executiva, donant la possibilitat a tots els militants de la ciutat perquè s'hi pronuncien. Plantegem que abans del congrés hi haja una consulta a tots els militants per tal que puguen pronunciar-se democràticament a través d'un vot individual i secret sobre els candidats que s'hi presenten, i que aquesta voluntat real siga indicativa per al congrés.

—Quin és el funcionament del govern a l'ombra de què es parlava abans del 28-M i que va marcar la confecció de la llista autonòmica?

—Bé, funciona el grup parlamentari i dins d'aquest funciona una estructura de divisió del treball on determinats diputats fan un seguiment especial de determinades conselleries. Es tracta de fer un seguiment diari de l'actuació de l'actual govern. Crec que és molt pretensiosos parlar d'un govern a l'ombra en aquests moments. Ara, una vegada han passat els primers cent dies en què el govern de la Generalitat valenciana ja s'ha assentat, ha iniciat el primers passos —desgraciats passos, per cert—, reclamem la compareixença dels diferents consellers de la dreta en les Corts Valencianes, per tal que expressen la línia política que volen seguir. I a partir d'aquí, el grup parlamentari socialista estarà en condicions d'anar avançant no tan sols en la crítica, sinó en les propostes alternatives. Calcule que serà a partir de l'any 96 quan hi haurà no sols una capacitat de fer oposició, sinó també de construir alternatives creïbles.

—Avui què pesa més, la síndrome de govern en el PSPV o la síndrome d'oposició en el PP?

—Està tot mesclat. El PP està, d'un costat, excessivament condicionat per aquest grup mínim que és Unió Valenciana, al qual els po-

“Sempre que el PSPV i les altres forces d'esquerra rectifiquen algunes qüestions i creen àrees de comunicació i diàleg, i es desenvolupen tasques d'entendiment amb les forces sindicals i es reconsidere tota la qüestió del desenvolupament autonòmic i dels valors ideològics de l'esquerra, estic convençut que podem plantejar una batalla guanyadora a la dreta d'aquest país l'any 99.”

pulars fan unes concessions que poden introduir factors d'enorme tensió en la societat valenciana; d'un altre, ha arribat al govern amb molt poques idees. Això fa que encara estiguen aparentment dedicats en exclusiva a l'ocupació dels espais polítics institucionals, però més enllà d'algunes expressions verbals no han començat encara a fer política de govern. Quant al grup parlamentari socialista, també li està costant un poc adaptar-se a la nova situació.

—Com es porta el fet d'estar presidit per un personatge com González Lizondo?

—Respectant la voluntat dels diputats que l'han escollit com a president de les Corts Valencianes, és una situació gens agradable. Sense entrar a valorar la persona, allò que expressa políticament i culturalment el senyor González Lizondo és una cosa molt negativa per al present i el futur del País Valencià. En aquesta mesura, crec que ja estem passant per alguns moments delicats en la relació del grup parlamentari socialista amb el president de les Corts i tan de bo —el desig que no falte— que el senyor Lizondo rectifiqui.

—Què vol dir amb “moments delicats”?

—Moments delicats... Primer, perquè s'estén més enllà del què és l'àmbit competencial del president de les Corts i entra en terrenys que en uns casos són propis de l'executiu, en uns altres dels grups parlamentaris i en uns altres fins i tot dels partits polítics, però mai no d'una figura institucional que té unes tasques molt concretes i molt delimitades en l'Estatut d'Autonomia i en el reglament de les Corts. Segon, perquè les seues actituds envers la qüestió lingüística introdueixen uns elements de tensió enormes dins de les Corts Valencianes i en la societat que resten molt lluny del què un president de les Corts hauria de buscar, que és un paper de representació institucional suprapartidari i de concòrdia.

—Després de vuit anys a les Corts Valencianes, què li dona l'escò, senyor Garcés?

—En primer lloc, em ratifiqui en la idea que ningú no hauria d'estar més de dos mandats en el mateix lloc institucional.

—Però vostè acaba d'iniciar la tercera legislatura consecutiva.

—Sí, perquè no he tingut oportunitat d'accedir a una altra via institucional o política, però manifeste la meua voluntat d'estar com menys temps millor en les Corts valencianes perquè crec que el termini de vuit anys és suficient.

—Això en primer lloc...

—I en segon lloc, l'enorme satisfacció d'haver participat en la fase inicial d'assentament de les institucions autonòmiques valencianes, com són la Generalitat i les Corts, els dos pilars fonamentals del nostre autogovern. Crec que a hores d'ara ningú no podrà destruir ja les qüestions essencials del que hem construït.

Joan Marí